

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ МЕТОДОМ ПРОЕКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Грицька Т.С. (Полтава)

На сучасному етапі цілі освіти визначають загальний напрям всієї системи освіти. Вони направлені на формування і всесторонній розвиток творчої, активної особистості учня, формування у школярів умінь самостійно набувати і застосовувати знання, підготовку їх до подальшої трудової і суспільної діяльності. Оцінка результату освіти орієнтована на сформованість не тільки знань, але і умінь застосовувати їх на практиці, орієнтуватися в нестандартних ситуаціях, розвитку «компетенцій», «компетентності» учнів.

Більшість учених сходиться на тому, що традиційна школа дає знання фактичного матеріалу, а не способів застосування знань з практики, тоді як компетентнісно-орієнтований підхід до освіти дозволяє розв'язати цю проблему.

Учень, опанувавши яким-небудь видом діяльності, одержує досвід інтеграції різних результатів освіти (знань, умінь, навиків, цінностей і т.д.), і постановки (або присвоєння) мети. Так відбувається усвідомлення процесу управління своєю діяльністю – «компетенції».

Сьогодні існує багато різних думок з питання класифікації і виділення найважливіших компетентностей. Інформаційна компетентність незалежно від авторів і способів класифікації завжди висувається як одна з найважливіших.

Інформаційна компетентність (готовність до використання інформаційних ресурсів) заснована на інформаційних компетенціях, включає освоєння досвіду діяльності на основі емоційно-ціннісної орієнтації особистості.

У даний час головна задача системи загальної освіти – закласти основи інформаційної компетентності особистості, тобто допомогти учневі оволодіти методами збору і накопичення інформації, а також технологією її осмислення, обробки і практичного застосування.

Сучасні інформаційні технології відкривають нові перспективи для підвищення ефективності освітнього процесу. Все більша роль відводиться методам активного пізнання, а також самоосвіті, що частіше всього припускає використання навчальних інтерактивних електронних проектів. У той же час очевидно, що в системі освіти назріла об'єктивна необхідність кардинальної перебудови технології навчання, де акцент переноситься з повчальної діяльності викладача на пізнавальну діяльність учня. При цьому, на думку більшості учених, самостійність учнів в учбовій праці – це не генетична якість особистості, а спеціально формована здатність. Самостійна діяльність учня є по суті справи повним збігом змісту мети діяльності (цілепкладання) з метою управління цією діяльністю (цілездійснення). Ці цілі стимулюють учнів або до самостійної творчої діяльності, або до співпраці з викладачем.

У основу методу проектів покладена ідея про спрямованість навчально-пізнавальної діяльності школярів на результат, який отримується при вирішенні тієї або іншої практично або теоретично значущої проблеми.

Зовнішній результат можна побачити, осмислити, застосувати в реальній практичній діяльності.

Внутрішній результат – досвід діяльності – стає безцінним надбанням учня, поєднуючи в собі знання і уміння, компетенції і цінності.

З усього різноманіття інноваційних напрямів у розвитку сучасної дидактики, найпродуктивнішим є метод проектів і навчання у співпраці з двох причин:

- по-перше, в умовах ще існуючої у нас класно-урочної системи

занять, вони найлегше вписуються в навчальний процес, можуть не зачіпати змісту навчання, який визначений базовим рівнем освітнього стандарту;

- по-друге, ці істинно педагогічні і гуманістичні технології по своїй філософській і психологічній суті забезпечують успішне засвоєння навчального матеріалу всіма учнями, формуючи ключові компетентності учнів, зокрема інформаційну (уміння шукати, аналізувати, перетворювати, застосовувати інформацію для вирішення проблем).

Спільна діяльність демонструє широкі можливості співпраці, в ході якого учні розподіляють ролі, що допомагають всесторонньо проявляти компетентність особистості.

Випускник школи повинен, перш за все, бачити інформаційні проблеми і володіти прийомами і методами їх вирішення. Досягти цього результату допомагає метод проєктів, як одна з технологій співпраці у навчанні.

Література

1. А.В. Хуторской. Ключевые компетенции и образовательные стандарты. – М.: Просвещение, 2002.
2. Д.С. Иванов. Компетентности и компетентный подход в современном образовании. – М.: Наука, 2004.

ДОСЛІДЖЕННЯ ЦІННІСНИХ ПРІОРИТЕТІВ СОЦІАЛЬНО ЗАНЕДБАНИХ ПІДЛІТКІВ

Денисовець Т.М. (Полтава)

Одним із шляхів коригуючого впливу на спрямованість особистості соціально занедбаної дитини бачиться формування в неї системи цінностей, адекватної конструктивним життєвим проєктам.

Досліджуючи ціннісні пріоритети підлітків, які зазнали соціальної занедбаності і перебувають нині у школі-інтернаті, ми провели анкетування серед вихованців трьох таких закладів Запорізької, Кіровоградської та Полтавської областей. Вивчення відповідей на питання проєктивного характеру показали наявність домінант у парах:

А) егоїзм – 85%, альтруїзм – 15%.

Лише незначна кількість дітей, фантазуючи на тему "Куди б я витратив велику суму грошей", згадує про проблеми інших людей, у тому числі близьких. Отже, в якості виховного завдання постає *необхідність розвивати чуйність, уважність до інших людей.*

Б) матеріальні інтереси – 72%, духовні інтереси – 28%.

Змальовуючи обстановку свого "ідеального житла", переважна більшість вихованців акцентує увагу на тому, яким воно мало б бути за розмірами, обстановкою (сучасні меблі, новітня апаратура), проте мало хто розглядає суто естетичні аспекти, а називаючи побутову техніку (музичний центр, DVD, комп'ютер), практично ніхто не згадує, які саме записи він хотів би мати, яку роботу на комп'ютері виконувати. Отже, існує потреба *більш широкого усвідомлення культурного аспекту матеріального благоустрою.*

В) благополуччя як явище індивідуальне – 78%, благополуччя як явище соціально-індивідуальне – 22%.